

مارگزیدگی

اقدام کلیدی

به فرد کمک کنید تا جایی که ممکن است ثابت بماند، تا سرعت انتشار سم کاهش یابد.

مقدمه

بیشتر مارها برای انسان بی خطر هستند، اما برخی سمی اند. یک مار سمی، زهر را از طریق دندان نیش خود تزریق می کند و این مارگزیدگی می تواند تهدید کننده حیات باشد. در صورت امکان، شناسایی نوع مار به متخصصان درمانی کمک می کند تا تشخیص دهند که آیا مار سمی است؟ نوع سمی که ترشح می کند؟ و سرانجام بهترین راه را برای درمان فرد گزیده شده انتخاب کنند.

راه کارها

- اندام آسیب دیده باید تا آنجا که ممکن است ثابت نگه داشته شود تا گسترش سم کاهش یابد. بی حرکت کردن اندام با استفاده از بانداژ غیر الاستیک (غیر کشسان) یا استفاده از لباس تمیز مانند شلوار یا پیراهن، ممکن است مفید باشد.
- ارائه دهندگان کمک های اولیه اگر برای انجام این کار به درستی آموزش دیده باشند، ممکن است از تکنیک تثبیت فشاری، با استفاده از یک پد پنبه ای یا لاستیکی زیر بانداژ غیرالاستیک (غیرکشسانی) برای موقعیت های خاص، مانند مکان های دور و محیط های بیابانی استفاده کنند.*
- تورنیکیت نباید برای مارگزیدگی استفاده شود؛ زیرا ممکن است موثر نباشد و منجر به طولانی شدن مدت بستری در بیمارستان شود.*

نکاتی که بهتر است بدانید

- فرد باید فعالیت بدنی را برای جلوگیری از انتشار سم محدود کند. اگر گزش روی پای فرد باشد، او نباید روی پای تثبیت شده راه برود، مگر اینکه گزینه دیگری در دسترس نباشد.
- منطقی است که ناحیه آسیب دیده در سطح قلب یا پایین تر از آن باشد.
- برداشتن جواهرات، ساعت یا لباس های تنگ برای جلوگیری از محدود شدن جریان خون در صورت وجود تورم، منطقی است.
- در مناطقی که منابع محدودی دارند (مثلاً یک محیط بیابانی یا دورافتاده با زمان انتظار طولانی برای اورژانس)، شستن زخم مناسب است.
- مکش (ساکشن) نباید روی زخم اعمال شود؛ زیرا موجب حذف کامل سم نشده و ممکن است آسیب به پوست را تشدید کند.
- کمپرس سرد نباید روی زخم گذاشته شود؛ زیرا ممکن است باعث انقباض عروق خونی شود و سم را سریعتر در بدن پخش کند.
- زخم را نباید مالش داد؛ زیرا ممکن است باعث انتشار سریعتر زهر در بدن شود.
- بریدن زخم با چاقو برای افزایش خونریزی توصیه نمی شود. اثر سم را کاهش نمی دهد و آسیب را تشدید می کند.

زنجیره رفتارهای بقا

پیشگیری کنید و آماده باشید

- در مناطقی که مار وجود دارد از کفش مناسب استفاده کنید.
- نحوه تشخیص مارهای محلی، سمی و غیرسمی بودن آنها را بدانید.
- از مارهایی که در مسیر می بینید دوری کنید و سعی کنید مزاحم آنها نشوید. آنها را نگشاید و زخمی نکنید.

تشخیص زودهنگام

فردی که مارگزیدگی دارد ممکن است:

درد داشته باشد.

علامت گزش قابل مشاهده باشد.

تورم یا تغییر رنگ پوست اطراف ناحیه گزش را تجربه کند.

یک مار سمی نیز ممکن است باعث موارد زیر شود:

تشنگی

تهوع و استفراغ

تاری دید یا دو بینی

اختلالات حسی یا فلج

تعریق و تولید بیش از حد بزاق

کاهش ناگهانی فشار خون؛ که منجر به شوک می شود

تشنج

توجه داشته باشید

در صورت امکان و ایمن بودن این کار، نوع ماری که فرد را نیش زده است، شناسایی کنید. سعی نکنید مار را بگیرید. یک عکس تهیه کنید یا ویژگی‌های آن را یادداشت کنید تا یک متخصص درمانی بتواند نوع آن را تشخیص دهد.

مراحل کمک‌های اولیه

۱. به فرد کمک کنید تا در وضعیتی راحت دراز بکشد. توصیه کنید تا حد امکان کمتر حرکت کند.
۲. تماس با اورژانس و دسترسی به خدمات فوریت‌های پزشکی (EMS).
۳. جواهرات، ساعت یا لباس‌های تنگ را بردارید تا در صورت وجود تورم، جریان خون محدود نشود. این کار به صورتی انجام شود که اندام تا حد امکان حرکت نکند.
۴. وضعیت پاسخگویی و تنفس فرد را کنترل کنید. آنها را تشویق کنید تا جایی که ممکن است بی حرکت بمانند.

احتیاط

اقدامات زیر موثر نیستند و حتی ممکن است باعث آسیب بیشتر شوند:

- استفاده از تورنیکیت
- مکیدن سم
- استفاده از کمپرس سرد
- مالش زخم
- بردن زخم با چاقو برای افزایش خونریزی.

سازگاری محلی

- اگر در منطقه‌ای با منابع محدود (مثلاً یک محیط بیابانی یا دورافتاده با زمان انتظار طولانی برای EMS) هستید، اندام را با بانداژ غیرالاستیک بی‌حرکت کنید تا انتشار سم کاهش یابد. اگر باند غیرکشسانی در دسترس نیست، از لباس (مانند شلوار یا پیراهن) استفاده کنید.
- اگر در منطقه‌ای با منابع محدود (مثلاً یک محیط بیابانی یا دورافتاده با زمان انتظار طولانی برای EMS) هستید، زخم را با آب آشامیدنی (تمیز) بشوید و از بانداژ غیرالاستیک (غیر کشسانی) برای کاهش خطر عفونت استفاده کنید.
- در صورت لزوم، شخص را حمل کنید، به عنوان مثال با ساختن برانکارد یا توسط دو نفر که بازوهای خود را به هم متصل می‌کنند تا یک صندلی برای فرد درست کنند.

دریافت کمک

- مهم است که به متخصصان درمانی در مورد نوع ماری که فرد را گزیده است، توضیح دهید. این کمک خواهد کرد تا بهترین درمان را به سرعت به فرد ارائه دهند.